

PORTAVEU

Informació de la Parròquia de la Puríssima de Sabadell

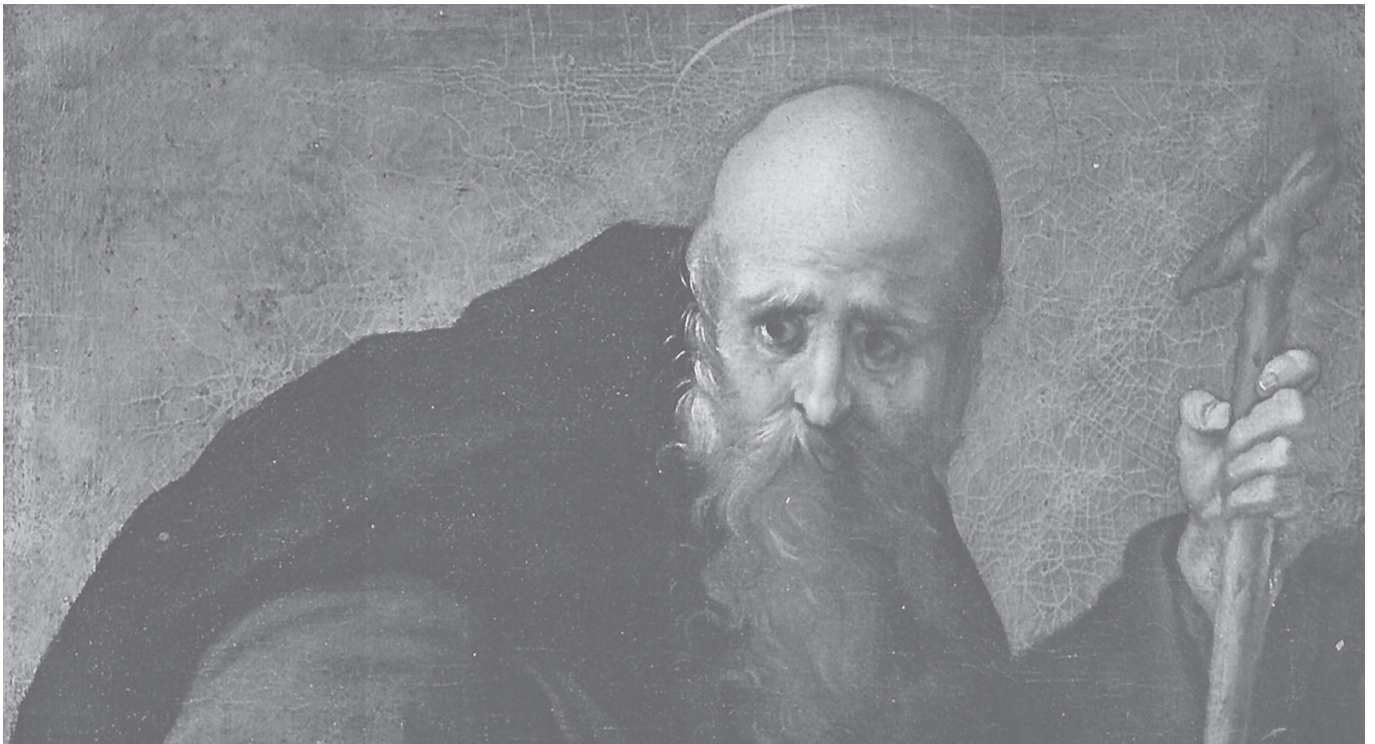
Número 2513

18 de gener de 2026

AVUI PARLEM DE...

LA BENEDICCIÓ DELS ANIMALS PER SANT ANTONI ABAT: TRADICIÓ, DEVOCIÓ I PATRIMONI

Josep Fort

La benedicció dels animals per Sant Antoni Abat, celebrada el 17 de gener, és una de les tradicions més arrelades del calendari popular català i també una de les més esteses en altres territoris de parla catalana, com el País Valencià, les Illes Balears i algunes zones de l'Aragó oriental. Aquesta festa, d'origen remot, combina elements de devoció religiosa, pràctiques rurals i simbologia popular, reflectint la relació profunda i ancestral entre les persones i els animals, especialment en societats pageses on aquests éssers eren indispensables per a la vida quotidiana, l'agricultura i el transport.

Sant Antoni Abat (251–356 dC), conegut també com a *Sant Antoni del desert* o *Sant Antoni del porquet*, fou un eremita egipci considerat el pare del monaquisme cristià. La seva figura fou divulgada per Sant Atanasi d'Alexandria a l'obra *Vita Antonii* (s. IV), on el descriu com un home de profunda fe que va abandonar tots els seus béns per viure en solitud al desert, dedicat a la pregària, la meditació i la lluita espiritual contra les temptacions del dimoni. Aquesta imatge d'home auster i pietós va inspirar generacions de monjos i va esdevenir un model de vida ascètica dins del cristianisme.

Amb el pas del temps, el culte a Sant Antoni es va expandir per tot Europa, especialment a partir del segle XI, gràcies a l'orde hospitalari dels antonians, fundat a França. Aquest orde tenia com a principal missió atendre els malalts afectats pel conegut "foc de Sant Antoni", una malaltia provocada per l'ergotisme, una intoxicació derivada del consum de cereals contaminats per fongs. Els antonians mantenien porcs per alimentar els pacients, i aquests animals, que circulaven lliurement pels pobles amb una campaneta al coll, es consideraven sota la protecció del sant.

D'aquesta pràctica prové la representació iconogràfica més habitual de Sant Antoni: un home vell amb hàbit fosc, un bastó en forma de tau (T) i un porc als peus, símbol tant de les temptacions vençudes com de la protecció sobre els animals domèstics. Aquesta imatge va consolidar la seva condició de patró dels animals i, per extensió, dels pagesos, traginers i pastors.

Amb el pas dels segles, Sant Antoni Abat va ser reconegut com el patró protector dels animals de treball i de companyia, i la seva festa va incorporar la benedicció solemne dels animals com a element central. Aquesta cerimònia, que encara avui se celebra a moltes esglésies i places, té com a finalitat invocar la protecció divina sobre els animals que conviuen amb les famílies i que, en temps antics, eren essencials per al treball agrícola, el transport i la seguretat domèstica.

Durant l'edat moderna i contemporània, la festa de Sant Antoni Abat fou especialment rellevant en l'àmbit rural. Segons Joan Amades, al *Costumari Català*:

"La festa de Sant Antoni Abat era considerada com la festa dels pagesos i traginers, i aquell

dia ningú no gosava fer treballar les bèsties. Era costum dur-les a beneir, perquè el sant els conservés la salut i els estalviés les malalties i els mals esperits." (Amades, 1950, vol. II)

Aquest fragment reflecteix la importància econòmica i emocional dels animals dins la societat tradicional. La benedicció simbolitzava una aliança entre allò sagrat i allò quotidià, on la fe cristiana es manifestava en un acte de protecció envers aquells éssers que feien possible la supervivència de les comunitats.

Durant la cerimònia, els animals —cavalls, ases, bous, ovelles, porcs o aus— eren portats davant del rector o del capellà, que els ruixava amb aigua beneïda mentre pronunciava una oració. L'acte sovint anava acompanyat de processons, repics de campanes i mercats on s'intercanviaven productes del camp i objectes de devoció. Amb el pas del temps, la pràctica s'ha mantingut, adaptant-se a la realitat urbana i incloent-hi animals de companyia com gossos, gats o ocells, que avui reben també la benedicció.

Una de les manifestacions més conegudes i populars de la festa és la dels Tres Tombs, una desfilada tradicional en què els animals —sobretot cavalls, ases, mules i carruatges— fan tres voltes al voltant de l'església o de la plaça principal del poble. El número tres simbolitza la Santíssima Trinitat (Pare, Fill i Esperit Sant) i, segons la creença popular, realitzar aquests tres tombs assegura protecció, salut i prosperitat durant tot l'any.

La desfilada dels Tres Tombs s'ha convertit en una festa de gran rellevància patrimonial i identitària. En localitats com Igualada, Vilanova i la Geltrú, Manresa, Sabadell, Falset, Reus, Tar-

ragona o Barcelona, aquesta celebració inclou la participació de confraries, traginers i entitats culturals que desfilen amb carros guarnits, animals engalanats i banderes del sant. En molts indrets, la festa també inclou el repartiment del tradicional pa beneït de Sant Antoni, que els fidels guarden per protegir les llars i els estables de malalties.

Avui dia, tot i que els animals ja no tenen el mateix paper econòmic que en èpoques anteriors, la benedicció de Sant Antoni Abat continua tenint un fort valor simbòlic i afectiu. La festa s'ha adaptat als nous temps, mantenint el seu caràcter religiós però incorporant també una dimensió ecologista i de sensibilització envers el respecte animal.

Moltes famílies urbanes porten les seves mascotes a beneir com un gest d'agraïment i d'amor, i la jornada s'ha convertit en una festa de convivència entre tradició, fe i modernitat. A més, la seva inclusió dins del patrimoni cultural immaterial de Catalunya ha ajudat a conservar-ne els valors i a fomentar-ne la transmissió entre generacions.

Així, la festa de Sant Antoni Abat és avui un símbol de continuïtat cultural que reflecteix la capacitat de les tradicions per evolucionar sense perdre la seva essència. Manté viu el record d'una societat pagesa que vivia en harmonia amb la natura i, ahora, adapta els seus valors a la sensibilitat actual envers el benestar animal i la sostenibilitat.

CULTES

DIUMENGE II DURANT L'ANY. Missa de vigília, dissabte a les 8 del vespre. Diumenge, missa a 2/4 de 10 del matí, 11 en castellà, 12 del migdia i 8 del vespre.

HORARI DE LA MISSA ELS DIES FEINERS. Cada dia a les 8 del vespre (excepte dimecres).

PREGÀRIA AMB CANTS DE TAIZÉ. Cada dimecres a 2/4 de 9 del vespre.

PREGÀRIA FAMILIAR AMB ELS MÉS MENUTS (0-7). Cada tercer dissabte de mes, de setembre a maig, a 2/4 de 6 de la tarda, pregària familiar amb els més petits.

CELEBRACIÓ DE LA PARAULA. Cada dimecres, a les 8 del vespre, excepte els festius, hi haurà Celebració de la Paraula.

ESPAI DE MEDITACIÓ CRISTIANA. Cada divendres de 7 a 8 del vespre.

INFORMACIÓ A LA COMUNITAT

CONCERT: GLÒRIA I MAGNIFICAT DE VIVALDI. Diumenge 18 de gener, a 2/4 de 6 de la tarda, concert a càrrec de la Coral Allegro de Barcelona i l'Orfeó de Sabadell, amb direcció de Mercè Pérez Campaña i Enric Roca Torndelacreu. Preus: 12 € (entrada anticipada) o 15 € (a taquilla).

REFLEXIÓ DE LA PARAULA. Dimarts 20 de gener, a 2/4 de 8 del vespre, reunió del grup Sant Lluc.

FE I RAÓ. Dimecres 21 de gener, de 7 a 8 de la tarda, a l'Auditori Mn. Joan Nonell, sessió del curs *Fe i raó* conduïda per Mn. Carles Campins, diaca permanent.

PREGÀRIA PER LA UNITAT DELS CRISTIANS. Dissabte 24 de gener, a 3/4 de 6 de la tarda, pregària a l'Església Baptista del Redemptor (C. de Moratín, 105 de Sabadell) en el marc de la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians. Organitza: Moviment Ecumènic de Sabadell - Diàleg Inter cristià.

MISSA FAMILIAR. Dissabte 24 de gener, a 2/4 de 6 de la tarda, reunió amb els pares de catequesi de 1r curs. A 2/4 de 7 de la tarda, missa familiar. Ens trobarem a 1/4 de 7 per preparar la celebració.

VIDA CREIXENT. Dimarts 27 de gener, de 6 a 7 de la tarda, trobada de Vida Creixent sota el títol *L'alegria: la clau de la felicitat*.

COL·LECTA DE NADAL DE CÀRITAS. Es van recollir un total de 1946,15 €. A tothom, moltes gràcies!

Jo 1, 29-34

**Joan digué: Jo ho he vist,
i dono testimoniatge
que aquest és el Fill de Déu**

Parròquia de la Puríssima · Capmany, 36 · 08201 Sabadell · Tel. 93 725 14 41
secretaria@purissimasabadell.org

Parròquia Puríssima Sabadell

purissimasabadell

www.purissimasabadell.org